

Міністерство освіти і науки України
Вінницький національний технічний університет
Національна академія наук України
Інститут філософії ім. Григорія Сковороди
Український філософський фонд

Sententiae

Науковий журнал

Виходить тричі на рік

Заснований у червні 2000 року

XL

Issue 2

2021

Вінниця
ВНТУ
2021

Редакційна колегія:

- Геннадій Аляєв (Дніпро)
- Андрій Баумейстер (Київ)
- Отфрід Гьофе (Тюбінген, Німеччина)
- Доменік Декот (Клермон-Феран, Франція)
- Сергій Йосипенко (Київ)
- Барбара Касен (Париж, Франція)
- Саймон Кричлі (Нью Йорк, США)
- Олексій Панич (Київ)
- Сергій Пролєєв (Київ)
- Сергій Секундант (Одеса)
- Микола Симчич (Київ)
- Ростислав Ткаченко (Льовен, Бельгія)
- Марина Ткачук (Київ)
- Юрій Чорноморець (Київ)
- Іван Іващенко (Гале, Німеччина),
Заступник головного редактора
- Віталій Терлецький (Київ), *Заступник головного редактора*
- Олег Хома (Вінниця), *Головний редактор*

Редакція:

*Заступник головного редактора
з міжнародного співробітництва*

Микола Прадівляний

Помічники головного редактора

Ірина Головащенко

Анатолій Теклюк

Ольга Цимбал

Відповідальний секретар

Ельвіра Чухрай

Зав. редакцією

Всеволод Кузнєцов

Видання засноване за підтримки Міжнародного фонду «Відродження» і видавництва **Пор-Рояль** (Київ).

Свідоцтво про реєстрацію – КВ 20664-10464 ПР від 18.04.2014, попереднє свідоцтво про реєстрацію – КВ № 4232 від 23.05.2000

Sententiae є спільним виданням Вінницького національного технічного університету, Інституту філософії НАН України та Українського філософського фонду.

Друкується за рішенням Вченої ради ВНТУ, протокол №6 від 24.06.2021 р. і Вченої ради Інституту філософії НАН України протокол №8 від 22.06.2021 р.

DOI журналу:

<https://doi.org/10.31649/sent>

З 2015 року журнал Sententiae індексується в Scopus, міжнародній базі даних рефератів і цитувань, що охоплює всі різновиди рецензованих публікацій.

Постановою Президії ВАК України № 5-05/4 від 11.04.2001 часопис Sententiae визнано фаховим виданням за спеціальністю «Філософія», Переєстрацію затверджено рішенням Колегії МОН України, наказ № 1081 від 29.09.2014.

Контакти:

e-mail: sententiae2000@gmail.com

Поштова адреса:

SENTENTIAE, кафедра філософії, ВНТУ, вул. Хмельницьке шосе, 95, Вінниця, 21021, Україна

© ВНТУ, 2021

ЗМІСТ

DOI числа: <https://doi.org/10.31649/sent40.02>

СТАТТІ

ФІЛОСОФІЯ XVIII СТОЛІТТЯ	6	Сергій Секундант (Одеса) <i>Вольф і еkleктицизм: від поняття відкритої система до систематичного інтелекту</i>
ІНСТРУМЕНТАРІЙ	30	Анастасія Стрелкова (Київ) <i>Три поняття буддійської філософії: «мислення», «розум», «свідомість» (до проблеми перекладу)</i>
ПИТАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ	46	Рута Марія Вабалайте (Вільнюс) <i>Між локальністю і глобальністю: проблеми історії філософії в Литві [ENG]</i>

РЕЦЕНЗІЇ

- 55 **Павло Бартусяк** (Львів)
Стойцизм Дельоза. Jonhson, R. J. (2020). Deleuze, a Stoic. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- 66 **Юрій Завгородній** (Київ)
Класична індійська філософія в оксфордській серії «Історія філософії без жодних прогалів». Adamson, P., & Gneri, J. (2020). Classical Indian Philosophy: a History of Philosophy Without any Gaps. Oxford: Oxford University Press. Volume 5.
- 85 **Ігор Карівець** (Львів)
Деконструкція та реконструкція поняття дг'яна: стратегії та перспективи. Данилов, Д. (2020). Трансформація поняття «дг'яна» у вченні його. Київ: Дух і Літера.
- 92 **Олександр Корнієнко** (Суми)
У пошуках ідентичності (Історико-філософський аналіз арабської думки). Cort, G. (2020). Arab Political Thought: Past and Present. London: Hurst & Company.
- 111 **Олег Хома** (Вінниця)
“Аристократична метафізика” і стереотипи. Jolibert, B. (2020). Descartes en questions: l'urgence d'un retour aux textes. Paris: L'Harmattan.

НАУКОВЕ ЖИТТЯ

- 115 **Віктор Козловський, Ілля Давіденко, Катерина Круглик, Дар'я Попіль** (Київ)
Гегель і українська філософія 70–80-х років. Частина III
- 161 **Анатолій Лой, Ілля Давіденко, Ксенія Мирошник, Дар'я Попіль** (Київ)
Розум за «залізною завісою»: українська філософія пізнього СРСР та світова наука
- 184 **Марія Кравчик** (Одеса)
Перша сесія семінару з історії модерної філософії

Sententiae

Publishers: Vinnytsia National Technical University, Skovoroda Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine, Ukrainian Philosophical Foundation

The Journal was founded in June 2000 with the assistance of International Renaissance Foundation and publishing company “Port-Royal” (Kyiv)

Biannual publication

Website www.sententiae.vntu.edu.ua

Journal DOI: <https://doi.org/10.31649/sent>

ISSN 2075-6461 (print)

ISSN 2308-8915 (online)

Focus and scope: Sententiae is peer-reviewed journal that publishes original research articles as well as review articles, new Ukrainian translations of classics, archival materials and interviews in all areas of the History of Philosophy

Aims and priorities: History of Philosophy (general); History of the particular philosophical doctrines; History of Ukrainian and East-European Philosophy; Methodology of the History of Philosophy; Philosophical Translation and Untranslatability; History of Philosophical Terminology and of Intellectual Lexis

The Editorial Team

Editor in Chief

Oleg Khoma (Vinnytsia) sententiae2000@gmail.com

Editorial Board:

Gennadii Aliaiev (Dnipro) gealyaev@gmail.com

Andrii Baumeister (Kyiv) andrejbaumeister@ukr.net

Barbara Cassin (Paris, France) barbaracassin2@gmail.com

Yuriy Chornomorets (Kyiv) palamist@gmail.com

Simon Critchley (New York, USA) CritchIS@newschool.edu

Dominique Descotes (Clermont-Ferrand, France) Dominique.DESCOTES@univ-bpclermont.fr

Otfried Höffe (Tübingen, Germany) sekretariat.hoeffe@uni-tuebingen.de

Ivan Ivashchenko (Halle-Wittenberg, Germany) transzendentalist@gmail.com, Deputy Editor-in-Chief

Oleksiy Panych (Kyiv) panych@yahoo.com

Serghii Proleev (Kyiv) uffon@ukr.net

Sergiy Secundant (Odessa) sergiisekundant@gmail.com

Mykola Symchych (Kyiv) msymchych@gmail.com

Vitali Terletsky (Kyiv) terletsky.v@gmail.com, Deputy Editor-in-Chief

Rostislav Tkachenko (Leuven, Belgium) rostislavtkachenko@gmail.com

Maryna Tkachuk (Kyiv) mltkachuk@gmail.com

Serhii Yosypenko (Kyiv) serge.yosypenko@ukr.net

Contact information

Rights & Permissions: **Mykola Pradivliannyi**, *Deputy Chief Editor on International Cooperation*
nickddfs@yahoo.com

Subscription: **Vsevolod Kuznetsov**, kuznetsov.v@vntu.edu.ua

Managing editor: **Elvira Chukhray**

Assistants of the Editor-in-Chief: **Iryna Holovashenko, Anatoliy Tekliuk, Olga Tsymbal**

Journal “Sententiae”, 95, Khmelnytske shose, Vinnytsia, 21021, Ukraine

e-mail: sententiae2000@gmail.com

TABLE OF CONTENTS

Issue DOI: <https://doi.org/10.31649/sent40.02>

ARTICLES

<i>18TH CENTURY PHILOSOPHY</i>	6	Sergii Secundant (Odesa) <i>Wolf and eclecticism: from the concept of an open system to systematic intelligence</i> [UKR]
<i>TOOLS</i>	30	Anastasia Strelkova (Kyiv) <i>Three concepts of Buddhist philosophy: «thought», «mind», «consciousness» (the problem of translation)</i> [UKR]
<i>METHODOLOGICAL STUDIES</i>	46	Ruta Marija Vabalaite (Vilnius) <i>Between Locality and Globality: The Problems of the History of Philosophy in Lithuania</i> [ENG]

REVIEWS

55	Pavlo Bartusiak (Lviv) <i>Deleuze's Stoicism. Jonhson, R. J. (2020). Deleuze, a Stoic. Edinburgh: Edinburgh University Press.</i> [UKR]
66	Yurii Zavorodnii (Kyiv) <i>Classical Indian philosophy in the Oxford series "History of Philosophy without any gaps". Adamson, P., & Ganeri, J. (2020). Classical Indian Philosophy: a History of Philosophy Without any Gaps. Oxford: Oxford University Press. Volume 5.</i> [UKR]
85	Ihor Karivets (Lviv) <i>Deconstruction and Reconstruction of the Dhyāna Concept: Strategies and Perspectives. Danylov, D. (2020). Transformation of the Concept Dhyāna in Yoga's Teaching. [In Ukrainian]. Kyiv: Dukh and Litera.</i> [UKR]
92	Olexandr Kornienko (Sumy) <i>In search of identity (Historical and philosophical analysis of Arab thought). Corm, G. (2020). Arab Political Thought: Past and Present. London: Hurst & Company.</i> [UKR]
111	Oleg Khoma (Vinnytsia) <i>"Aristocratic metaphysics" and stereotypes. Jolibert, B. (2020). Descartes en questions: l'urgence d'un retour aux textes. Paris: L'Harmattan.</i> [UKR]

ACADEMIC LIFE

115	Viktor Kozlovskiy, Illia Davidenko, Kateryna Kruhlyk, Daria Popil (Kyiv) <i>Hegel and Ukrainian Philosophy of the 70-80th. Part III</i> [UKR]
161	Anatoly Loy, Illia Davidenko, Kseniia Myroshnyk, Daria Popil (Kyiv) <i>The Mind behind the Iron Curtain: Ukrainian Philosophy of the Late USSR and World Science</i> [UKR]
184	Maria Kravchuk (Odesa) <i>First session of a new seminar on the history of modern philosophy</i> [UKR]

Інформація для авторів

- Редколегія приймає до розгляду тексти *будь-якої історико-філософської тематики*: статті (в т.ч. полемічні), переклади, архівні джерела, рецензії, огляди книг і наукової періодики, інформацію про події у царині історії філософії;
  - **фактом подання матеріалу в *Sententiae* автор висловлює згоду з чинними в нашому журналі редакційною політикою, етичними принципами рецензування й редагування статей, політикою відкритого доступу, Положеннями про авторські права та про конфіденційність** <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/about>
  - рішення щодо можливості прийняття до друку здійснюється за результатами «подвійного сліпого» рецензування;
  - матеріали подаються електронною поштою sententiae2000@gmail.com або через сайт журналу <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/information/authors>;
  - **технічні вимоги до тексту**:
орієнтовний обсяг 20–22 тис. знаків; *мови* українська, англійська, французька, німецька, російська; *формат* Word, RTF; *шрифт* Times New Roman, *кегель* 14, *інтервал між рядками* 1,5;
  - **оформлення посилань**:
    - наприкінці статті наводиться нумерований алфавітний список цитованої літератури згідно з форматом **APA** (зразки оформлення літератури за цим форматом див., наприклад, тут: <http://liu.cwp.libguides.com/citapa> ; можна також скористатися сервісом створення списків літератури з текстового редактора Microsoft Word);
    - посилання в тексті подаються у квадратних дужках і містять:
прізвище автора (редактора, укладача тощо; при наявності кількох авторів, наводиться лише прізвище першого і символ ...) з відповідної позиції у списку літератури / пробіл / **рік видання** / двокрапка / пробіл / **номер сторінки** (або діапазон номерів через тире)
  - зразок оформлення посилання**: [Аристотель 2010: 286], [Aristotle 2008: 17-18];
  - якщо на один рік припадає кілька видань одного автора, цитованих у статті, то у списку літератури такі джерела розташовуються за алфавітом, а після року видання (в т.ч. й у посиланні) слід ставити відповідну літеру латинського алфавіту, починаючи з а (наприклад, 1990a, 1990b, 1990c тощо);
  - зразок оформлення посилання**: [Аристотель 2010a: 286], [Aristotle 2010c: 17-18];
  - у посиланнях на твори, наведені у списку літератури без зазначення автора (збірники, енциклопедії тощо), слід замість прізвища автора наводити перші слова заголовку цитованого видання; якщо фраза виявляється зовеликою чи неприйнятною з інших причин, можна при першому цитуванні запровадити аббревіатуру, описавши її у примітці, й надалі послуговуватися саме аббревіатурою;
  - зразок оформлення посилання**: [Філософський енциклопедичний 2002: 234-235] або [ФЕС 2002: 234-235];
  - якщо видання не має автора, але на офіційній сторінці вказано укладача, відповідального редактора тощо, їх можна наводити замість автора, вдаючись до відповідних позначок за стандартом APA: (Укл.), (Ред.) тощо;
  - за наявності канонічних видань класичних творів із загальноприйнятою пагінацією, краще посилатися на неї, а не на сторінку того чи іншого видання;
  - примітки подаються внизу сторінки або після основного тексту перед списком літератури;
- **при цитуванні слід уникати подвійного перекладу**;
- бажано посилатися на оригінали цитованих іншомовних першоджерел або принаймні зіставляти використовувані переклади з цими оригіналами;
- **статті не розглядатимуться Редколегією, якщо до них не буде додано**:
- 1) короткий опис їхньої наукової новизни; 2) анотацію (українською, англійською та російською мовами, 100-250 слів); 3) переклад назви статті англ. та рос. мовами; 4) перелік ключових слів (укр., рос., англ. мовами; ключові слова відокремлюються крапкою з комою);
- **автори статей також мають подати про себе такі дані**:
- українською, російською та англійською мовами: прізвище, ім'я та по батькові; науковий ступінь, учене звання (за наявності); місце основної роботи, посада;
  - номер телефону, e-mail та (мовою статті) адреса і сфера наукових інтересів.

Instructions to authors

- The Editorial Board considers the texts on *all aspects of the history of philosophy*: articles (including polemical), translations, archival sources, reviews, information on events in the field;
- **By submitting his/her paper to “Sententiae”, the author agrees with our magazine’s Editorial Policy, Ethics and Order of Peer-reviewing, Principles of Open Access, Regulations of Copyright and Privacy, Publication Malpractice Statement** <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/about>;
- The peer-reviewing procedure at “Sententiae” is “double-blind”;
- Authors may submit their papers via e-mail sententiae2000@gmail.com or via our website <http://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/information/authors>;
- **Requirements to the texts submitted for publication:**
  - 20.000-22.000 characters; DOCX, DOC or RTF format; Times New Roman, 14; line spacing: 1.5;
  - Papers should match **APA** citation style (6th edition);
  - **Sample of reference in the text:** [Aristotle 2008: 17-18];
- Quotations should avoid **double translation** (translation from translation) whenever possible;
- When referring to non-English texts, it is desirable to use their canonical editions in the original language, or at least to compare their English translations with the text of these canonical editions;
- An abstract of about 100-250 words will be required for publication;
- Authors should indicate their research degree and academic title (if any), the main place of employment, position, and specify the field(s) of their research interests.

Наукове видання

SENTENTIAE

XL

(№ 1 / 2021)

Редактор *Володимир Стерденко*
Коректори *Всеволод Кузнецов, Ельвіра Чухрай*
Верстка *Ольга Цимбал*
Дизайн обкладинки *Андрія Шубіна*

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації:
КВ 20664-10464ПР від 18.04.2014 р.

Підписано до друку 11.11.2021 р. Папір офсетний.
Формат 29,7×42 ½. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 22,18. Наклад 50 пр.
Обл.-вид. арк. 23,12. Зам. № 2021-122.

Видавець і виготовлювач —
Вінницький національний технічний університет,
Комп'ютерний інформаційно-видавничий центр.
Головний корпус ВНТУ, к. 114, Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021.

Тел. (+380 432) 65-18-06

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
серія ДК № 3516 від 01.07.2009 р.